

Helene Schmitz

Transitions

2 september — 13 november, 2016

Helene Schmitz - Transitions, en utställning vi är mycket glada och stolta över. Som en av Sveriges mest framgångsrika konstfotografer har Schmitz skapat ett helt eget uttryck där det signifikanta för hennes konstnärskap alltid finns med – en slags vibration av energi och dynamik. Som att något ofta lurar under ytan, ytterligare ett lager av det som på ytan redan i sig är skrämmande.

I Transitions ställs naturens krafter mot människans lönlösa försök att fånga stunden och kontrollera tiden – det hopplösa i att vi tror oss vara skapelsens herrar, och naturens skoningslösa svar på denna destruktiva utopi.

”Helene Schmitz är en svensk fotokonstnär som är ytterst framgångsrik både i Sverige och internationellt, och eftertraktad i såväl Europa som Japan och USA. Hon fascinerar av det ofrånkomliga. Livet mot döden. Människan mot naturen. Hur vi tror oss vara mästare över vårt eget öde, men oundvikligen drabbas av naturens våldsamma reaktion på denna föreställning. Vilket Schmitz porträtterar ytterst angeläget”, säger Pauline Benthede, Exhibition Manager på Fotografiska.

Många är dem som samlar på hennes verk och detta faktum säger något signifikant om vår tid: Hennes fascination för att gestalta relationen mellan människa och natur speglar krafter som vi annars i våra polerade samhällsbyggen inte vill kännas vid. Mörka krafter som borrar sig in, skapar okontrollerbara mellanrum som ett hån mot vår kulturs fåfänga strävan att fånga tiden och skapa ordning, vi ättlingar till Carl von Linné. Här speglas vår vilja att stoppa stunden, vår kamp för att vara herrar över skapelsen – och naturens obarmhärtigt tydliga respons på detta ideal av kontrollerande av det som inte går att kontrollera, medan vi samtidigt vägrar underordna oss de naturliga system som pulserat av liv i miljoner av år.

”Att fotografera är för mig ett sätt att hantera tid och förgänglighet – något som även är ett bärande tema i mina bilder. Fotografiet har också som medium en intressant koppling till dessa begrepp”, berättar Helene Schmitz.

Schmitz har verkligen en särskild blick för denna, ofta våldsamma relation mellan människa och natur, som hon lyckas fånga och dramatisera i sitt fotografi. Aldrig är väl en övergiven plats häpnadsväckande fantasieggande nedbrytningsprocess lika skört vacker som i hennes serie Earthworks och invasiva växters klängande lika skrämmande och samtidigt poetiska Kudzu Project.

Många minns kanske serien Livingrooms, bilder från hennes nedbrunna barndomshem på Strandvägen i Stockholm, för sällan har fotografiet som konstform varit så oroande.

Vad är det egentligen som bubblar och fräser där under ytan? Vad är det som fotografiet väcker så starkt när vi beskådar det – som en hyllning av att något under ytan måste brytas ned – för att något annat ska kunna uppstå. Katarsis.

Elden är central även i den helt nya serien The Forest, där Schmitz har ägnat sig åt att botanisera i en miljö där naturen drastiskt och dramatiskt tog över sommaren 2014. Den stora skogsbranden i Västmanland var den värsta i modern tid då över 1200 personer och 1700 djur måste evakueras, där en människa dog i lågorna. Allt startade i ett kalhygge, ett koncept lika invasivt som någonsin Kudzu. Här i askan börjar nu livet spira igen, med vissa arters återkomst som kräver hettan i en skogsbrand för att fröet ska slå rot. Naturen är beredd på katastrofer, tallarna med sina höga kronor och hårdiga bark står kvar eftersom deras konstitution klarar även denna extrema värme. De står där som på parad, envist framhållande budskapet att allt är i cyklisk process – och mot det har vi människor inget att sätta emot....

Serierna

Kudzu Project

Schmitz väljer att skildra en av världens mest invasiva och aggressiva växtarter som introducerades i USA redan 1876, ironiskt nog som en välmenande gåva från Japan till USA för att ra landets 100-årsjubileum. Kudzun beundrades först för sin fantastiska vitalitet och växtkraft.

En beundran som snart förbyttes till skräckslagen häpnad över växtens framfart i landets sydöstra delar. Som ett slags terroristisk löpeld kan denna växt sprida sig med hastighet av 30 centimeter på 24 timmar, det ryktas att närboende måste hålla sina fönster stängda för att den inte ska tränga in i husen och kväva allt i sin väg. Den sammanlagda vikten av växtens rankor kan krossa både bilar och hus och hela dess existens är ett påtagligt hot mot ekosystemets sköra balans.

Earthworks

Serien Earthworks har koloniala förtecken, här har naturen återtagit den plats som byggts upp kring en utvinning av diamanter i Namibia, en gruv- drift som sedermera övergavs. Sanden och de Atlantiska vindarna dränker långsamt byggnader och rum, pulveriserar dem och suddar ut allt som knyter dem till en mänsklig civilisation.

The Forest

I denna nya serie visas fotografier från de Västmanländska skogarna runt Sala där det sommaren 2014 rasade den värsta skogsbranden i Sverige i modern tid. En människa dog i lågorna och många, både djur och boende ck evakueras. Nära 14 000 hektar skog förstördes. Skogsbranden bröt ut på ett kalhygge, ett av människans mest destruktiva koncept vad gäller att för generationer framåt förstöra oersättliga naturvärden. Sedan branden har Helene Schmitz under två års tid återvänt till skogarna i Västmanland för att med sin kamera dokumentera landskapets förvandling.

Här råder det tillstånd, där en fas leder in i en annan, i de ständiga över- gångar vi kallar tid. Här pågår Transitions.

En film där Helene berättar om sitt arbete som fotograf visas också i utställningen.

© Helene Schmitz